

Statnett

Deres dato: 13.02.2025
Vår ref.: ITW/JCG Tariffmodell
Vår dato 04.04.2025

NHFs innspill til høring av ny modell for Statnetts tariffer

Norsk Hydrogenforum (NHF) takker for muligheten til å gi innspill til høring av ny modell for Statnetts tariffer.

NHF er den nasjonale bransjeforeningen for hydrogen og hydrogenbaserte produkter som ammoniakk og metanol, og representerer store og viktige deler av industrien, kraftbransjen, transportnæringen og forsknings- og utdanningsmiljøene i Norge. NHF er også sekretariat for «Fylkesnettverket», et hydrogennettverk der fylkeskommuner deltar sammen med kommunene Trondheim, Hitra, Oslo, Porsgrunn, Bodø, Kvinesdal og Kristiansand.

NHF er positiv til arbeidet Statnett gjør for å tilpasse kraftsystemet på en måte som gir økt nettutnyttelse og etablering av nytt nett. Dette er helt avgjørende for det grønne skiftet, og for at hydrogennæringen skal kunne gjennomføre planlagte prosjekter for produksjon av hydrogen, ammoniakk og andre derivater. Forslaget til endring av tariffer basert på endringene i kraftsystemet fremstår som godt begrunnet, men NHF har tre punkter vi ønsker å kommentere på.

1. Flere pågående prosesser gjør det krevende å vurdere effekten av forslagene

I sum er det flere endringer og forslag som vil påvirke kraft- og nettsituasjonen fremover. Innføring av «Norgespris» og forslag om at nettselskapene skal holde av kapasitet til alminnelig forbruk gjør hver for seg og samlet at det blir trangere i nettet, noe som kan øke kapasitetsutfordringene. Det er inngått en ny rammeavtale om tilknytning på vilkår, som kan bli viktig for produsentene av hydrogen, og RME har fått et oppdrag om å se på reglene for anleggsbidrag som også vil påvirke hydrogennæringen.

Det er nylig vedtatt endringer i regelverket for kraftsystemet som vi ennå ikke har sett den fulle effekten av. NHFs medlemmer uttrykker en bekymring for at det innføres nye reguleringer på flere områder, som det er for tidlig å se effekten av. Det gjør det mer krevende å vurdere hvilken betydning forslagene fra Statnett vil få i praksis. Innføring av modenheitsvurdering er ett eksempel på nye krav, som vi ikke vet den endelige effekten av. Det er også en del momenter knyttet til forslagene i høringsdokumentet som trenger en nærmere avklaring, og som det av den grunn er krevende å ta endelig stilling til.

2. Fleksibilitet

Statnett foreslår å knytte tariffreduksjon for store enkeltforbrukere opp mot et krav om at de aktuelle kundene aktivt bidrar til å redusere nettkostnadene gjennom å tilby fleksibilitet i reservemarkedene. Det fremkommer begrenset informasjon om hvordan kravet er tenkt utformet, blant annet om hvor stor del av forbruket som skal være tilgjengelig som fleksibilitet og under hvilke forutsetninger. Det er krevende å se hvordan et slikt krav er tenkt håndhevet, og hvordan dette skiller seg fra ordningen om fleksibelt forbruk som ble faset ut fra 2022.

Hydrogennæringen er i utgangspunktet positiv til tiltak som fremmer fleksibilitet gitt at ordningene gir en økonomisk oppside totalt sett. Produksjonen av hydrogen ved elektrolyse kan reguleres opp og ned, og et krav om fleksibilitet kan derfor være lettere å oppfylle for hydrogenprodusenter enn for en del andre større industrikunder. Vi ser at muligheten for utnyttelse av en slik fleksibilitet kan ha en positiv effekt, blant annet for reduksjon av systemdriftskostnader, og at det kan gi et viktig bidrag til å løse utfordringer i kraftsystemet. Innretningen av ordningen vil imidlertid ha stor betydning i hvor stor grad enkeltforbrukerne kan bidra. Basert på høringsdokumentet er dette uklart, så her blir det viktig at detaljene for en eventuell ordning utformes i nært samarbeid med industrien.

Statnett ønsker tilbakemelding på hvor mye fleksibel kapasitet høringspartene mener de kan stille tilgjengelig på kort sikt, og hvor store eventuelle ekstrakostnadene er for å øke kapasiteten. På et generelt grunnlag vil hydrogenprodusentene kunne stenge ned anleggene når det er behov for det, men dette vil variere noe avhengig av type teknologi og det enkelte anlegget, og i praksis vil det dreie seg om noen timer av gangen. Det er vanskelig for NHF å oppgi eksakte tall, så vi vil oppfordre Statnett til å ha en direkte dialog med aktørene om dette.

3. Reservasjonsavgift

Blant forslagene som skal utvikles videre på lengere sikt, er vurderingen av en reservasjonsavgift for alle kunder som har fått reservert kapasitet i dagens eller fremtidens nett. Det antydes en pris på ca. 10 000 kroner pr. MW pr. år.

Gitt dagens situasjon med en lang reservasjonskø, synes det naturlig å bidra til at mindre realistiske prosjekter lukes ut av køen slik at de mer modne prosjektene kan få tilknytning raskere. Dette er imidlertid en effekt som også forventes fra bruken av modenhetskriteriene som ble forskriftsfestet i januar i år. Før det innføres en slik avgift bør man først se om modenhetskriteriene gir en ønsket effekt. En slik avgift vil gi kundene et prissignal, i tråd med den begrunnelsen som Statnett oppgir, men det er usikkert om den vil gi en betydelig positiv effekt i forhold til de økte kostnadene for nye forbrukere, spesielt prosjekter som har lang ledetid.

Behovet for en reservasjonsavgift må gis en grundig vurdering, og innretningen på en eventuell avgift må være ikke-diskriminerende i forhold til etablering av nytt forbruk. NHF har noen foreløpige synspunkter på utformingen, og vil komme tilbake til dette.

Vi håper innspillene er nyttige, og ta gjerne kontakt dersom det er spørsmål eller behov for mer informasjon.

Vennlig hilsen
Norsk Hydrogenforum

Ingebjørg Telnes Wilhelmsen
Generalsekretær